

Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΟ ΣΗΜΕΡΙΝΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑ

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΕΛΕΤΗ ΑΝΑΓΟΡΕΥΣΗΣ ΤΟΥ
ΣΕ ΕΠΙΤΙΜΟ ΔΙΔΑΚΤΟΡΑ
ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Τετάρτη, 2 Οκτωβρίου 1996

Κύριε Πρόεδρε,
Κύριε Πρύτανη,
Κυρίες και Κύριοι,

Αισθάνομαι ιδιαίτερα συγκινημένος για τη ξεχωριστή τιμή που μου γίνεται σήμερα από το Πανεπιστήμιο της Κύπρου. Αποτελεί ξεχωριστή πράγματι τιμή, γιατί ο τίτλος του επίτιμου διδάκτορα μου απονέμεται για πρώτη φορά και επίσης γιατί είναι ταυτόχρονα και η πρώτη φορά που το Πανεπιστήμιο της Κύπρου απονέμει τον επίτιμο αυτό τίτλο.

Όπως γνωρίζετε, προέρχομαι από τον πανεπιστημιακό χώρο και έχω ιδιαίτερη ευαισθησία για τα ακαδημαϊκά ζητήματα. Ετσι παρακολουθώ με μεγάλο ενδιαφέρον την πορεία του Πανεπιστημίου της Κύπρου, του μοναδικού σήμερα Πανεπιστημίου που αναπτύσσεται και δρά στο χώρο του μείζονος Ελληνισμού. Το Πανεπιστήμιο της Κύπρου έχει αρχίσει να κερδίζει την εκτίμηση της πανελλήνιας και της διεθνούς ακαδημαϊκής κοινότητας για το αξιόλογο έργο που επιτελεί. Ιδιαίτερη μνεία αξίζει να γίνει στο θέμα της δημιουργικής σύνδεσης που επιχειρείται ανάμεσα στη γλωσσική και πολιτισμική παράδοση του Ελληνισμού, και στη διεθνή πανεπιστημιακή παράδοση.

Ζούμε σε μια ενδιαφέρουσα περίοδο της ιστορίας της ανθρωπότητας, στο τέλος του 20ου και στο κατώφλι του 21ου αιώνα, σε μια εποχή ραγδαίων αλλαγών και ανακατατάξεων που αλλάζουν ριζικά τη μορφή, το χαρακτήρα και τη διάρθρωση του διεθνούς συστήματος. Οι ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις, η παγκοσμιοποίηση των οικονομικών σχέσεων, η βαθύτερη επικοινωνιακή και πολιτιστική αλληλεξάρτηση και κυρίως το τέλος του ψυχρού πολέμου και του διπολισμού διαμορφώνουν ένα νέο πλαίσιο μέσα στο οποίο θα πρέπει να αναπτυχθεί ο ρόλος των εθνικών

κρατών. Ορισμένες από τις εξελίξεις έχουν ευεργετικό χαρακτήρα, γιατί αξίες και αρχές όπως η ελευθερία, η δημοκρατία, τα ανθρώπινα δικαιώματα, προσλαμβάνουν παγκόσμιο χαρακτήρα, ενώ άλλες ^{εξελίξεις} εκτρέφουν εντάσεις, ανταγωνισμούς, εθνικιστικές συγκρούσεις ή οξύτατες αντιπαραθέσεις. Οι ίδιες συνθήκες που μας οδηγούν στην ελπίδα είναι ικανές να δημιουργήσουν ανασφάλεια και ανισορροπία. Η ρευστότητα του νέου διεθνούς περιβάλλοντος δημιουργεί προβλήματα και κινδύνους, αλλά ταυτόχρονα και μεγάλα περιθώρια πρωτοβουλιών και παρεμβάσεων.

Η νέα αυτή περίοδος διαμορφώνει τόσο για την Ελλάδα, όσο και για τη Κύπρο, ένα νέο πλέγμα προκλήσεων και προβλημάτων, που απαιτούν ιδιαίτερη προσπάθεια, σχεδιασμό και στρατηγική, ώστε να επιτρέψουν την θετική και σε όφελος των εθνικών μας συμφερόντων αξιοποίησή τους. Η Ελλάδα ειδικότερα βρίσκεται σε μια γεωγραφική περιοχή που γενικά χαρακτηρίζεται από ρευστότητα, αστάθεια, έξαρση εθνικιστικών αισθημάτων, ένταση εθνοτικών και μειονοτικών διεκδικήσεων, σύγκρουση πολιτιστικών και πολιτικών ρευμάτων.

Βρίσκεται σε μια περιοχή της νοτιοανατολικής Ευρώπης σε μια κρίσιμη περίοδο, καθώς επιχειρείται στις γειτονικές χώρες η μετάβαση από τα ολοκληρωτικά συστήματα στους δημοκρατικούς θεσμούς και το κράτος δικαίου, αλλά και την ελεύθερη οικονομία. Μια περιοχή που γειτνιάζει με την ανατολική Μεσόγειο, αλλά και την παρευξείνια ζώνη, γεμάτη από νέες προκλήσεις αλλά και κινδύνους. Έχει τέλος μια στρατηγική θέση σε μια περιοχή που την υποχρεώνει να γειτονεύει με μια χώρα, την Τουρκία, η οποία αντιπροσωπεύει μια σοβαρή και μόνιμη απειλή για την Ελλάδα, την Κύπρο αλλά και τη γενικότερη σταθερότητα στη περιοχή.

Μέσα σ' αυτό το περιβάλλον, όμως, η Ελλάδα παραμένει η ισχυρότερη οικονομικά και πολιτικά χώρα της περιοχής. Έχει το υψηλότερο κατά κεφαλήν εισόδημα και το υψηλότερο επίπεδο κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης. Έχει τους σταθερότερους δημοκρατικούς θεσμούς και δείκτες προστασίας των ατομικών και μειονοτικών δικαιωμάτων. Είναι μια χώρα πλήρως ενσωματωμένη στο διεθνές σύστημα και στους θεσμούς του και μετέχει ισότιμα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το ΝΑΤΟ, τη Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση. Η Ελλάδα βρίσκεται σε πλεονεκτική θέση, προκειμένου να διαδραματίσει ένα δημιουργικό ρόλο στη περιοχή που θα προάγει όχι μόνο την ειρήνη, τη σταθερότητα και τη πρόοδο, αλλά και τα ειδικότερα εθνικά της συμφέροντα.

Η χάραξη και άσκηση της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής εδράζεται σε δέσμη βασικών αρχών, στις οποίες περιλαμβάνονται:

1. Η Ελλάδα θέλει να είναι μία χώρα εξωστρεφής, πλήρως ενσωματωμένη στο διεθνές σύστημα, με ενεργό και δυναμικό ρόλο σ' αυτό για την προώθηση της σταθερότητας, της ειρήνης, και της συνεργασίας.
2. Η Ελλάδα πιστεύει στη σημασία της διεθνούς συνεργασίας, τόσο σε διμερές όσο και σε πολυμερές επίπεδο, στη βάση του σεβασμού των αρχών του διεθνούς δικαίου, συνθηκών και διεθνούς πρακτικής.
3. Η Ελλάδα θεωρεί ότι η εξωτερική πολιτική, παράλληλα με τη προάσπιση των εθνικών συμφερόντων, θα πρέπει να συμβάλει στην προώθηση της δημοκρατίας και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της κοινωνικής δικαιοσύνης και της πολυπολιτισμικής κοινωνίας.

4. Η Ελλάδα απορρίπτει κάθε μορφή αναβίωσης της ξеноφοβίας, των ρατσιστικών ή εθνικιστικών τάσεων στην άσκηση διεθνών και διακρατικών σχέσεων. //

5. Η Ελλάδα θεωρεί ότι η ενίσχυση του εσωτερικού μετώπου αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο για την αποτελεσματικότητα της Εξωτερικής Πολιτικής. / Αυτό σημαίνει: **Πρώτον:** Εκσυγχρονισμό της οικονομίας, του κράτους και των θεσμών κοινωνικοοικονομικής οργάνωσης προκειμένου να παρακολουθήσει τις εξελίξεις στην Ευρώπη και το ευρύτερο διεθνές οικονομικό σύστημα. / Ειδικότερα την ανάπτυξη πολιτικών που θα έχουν ως στόχο την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας, την απασχόληση και την βέλτιστη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού. / **Δεύτερον:** Την οικοδόμηση ενός σύγχρονου κράτους κοινωνικής αλληλεγγύης και την ανάπτυξη πολιτικών που θα ενισχύουν την κοινωνική συνοχή. //

7. ^{7.1} **Αξιόμαχες, σύγχρονες και ισχυρές Ένοπλες Δυνάμεις αποτελούν τον πυρήνα όλων των πολιτικών που μπορούν να διευρύνουν την αποτρεπτική ικανότητα της Ελλάδος εναντίον κάθε εξωτερικής επιβουλής.** //

Με βάση τις αρχές αυτές και με βασικό σημείο αναφοράς τη διασφάλιση της εδαφικής ακεραιότητας και ανεξαρτησίας της χώρας, την ισχυροποίηση της διεθνούς της θέσης με την ενίσχυση των ερεισμάτων και των συμμαχιών της και την προαγωγή των εθνικών της συμφερόντων, η Ελλάδα θέτει τους παρακάτω άξονες στη χάραξη και διαμόρφωση της εξωτερικής της πολιτικής. //

α.) Διασφάλιση και διεύρυνση της θέσης και του ρόλου της στον εσωτερικό θεσμικό πυρήνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. / Τα επόμενα

τέσσερα χρόνια είναι καθοριστικά για το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βρίσκονται σε εξέλιξη τέσσερις μεγάλες διαπραγματεύσεις που θα επαναπροσδιορίσουν το περιεχόμενο και τη φυσιογνωμία της εν όψει του 21ου αιώνα. Οι διαπραγματεύσεις αυτές αφορούν:

- i) τη Διακυβερνητική Διάσκεψη για την αναμόρφωση της Συνθήκης,
- ii) τη νέα διεύρυνση της Ένωσης με την Κύπρο και τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης,
- iii) την αναμόρφωση των διαρθρωτικών ταμείων και του Ευρωπαϊκού προϋπολογισμού,
- iv) τη μετάβαση στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση της Ευρώπης.

Στις διαπραγματεύσεις αυτές η Ελλάδα θα είναι ενεργά και δυναμικά παρούσα προκειμένου να προωθήσει τα συμφέροντά της, και για να συμβάλει στη διαμόρφωση του προτύπου της Ένωσης που θα ανταποκρίνεται στις αρχές της δημοκρατίας, της αλληλεγγύης, της κοινωνικής δικαιοσύνης και της ισότητας.

Ηδη στις διαπραγματεύσεις στα πλαίσια της Διακυβερνητικής, η Ελλάδα επιδιώκει:

Την ανάπτυξη των θεσμών της Ένωσης για να καταστεί περισσότερο συνεκτική, διαφανής, δημοκρατική, πιο κοντά στον Ευρωπαίο πολίτη. Την ισορροπία και ισότητα ανάμεσα στα κράτη μέλη. Την υιοθέτηση αναπτυξιακών πρωτοβουλιών και δράσεων. Τη θέσπιση και διεύρυνση ουσιαστικής κοινωνικής πολιτικής για την αντιμετώπιση της ανεργίας και τη βελτίωση της θέσης των εργαζομένων. Τέλος, τη διαμόρφωση ενός πλαισίου για την εξωτερική πολιτική και την κοινή ασφάλεια, που

θα επιτρέψει στην Ευρώπη να διαδραματίσει ένα ουσιαστικότερο διεθνή ρόλο και που θα συμβάλει ταυτόχρονα στην προστασία των κρατών μελών της, της εδαφικής τους ακεραιότητας και των συνόρων τους.

β.) Στην περιοχή των Βαλκανίων η Ελλάδα έχει διαμορφώσει ένα συνολικό πλαίσιο πολιτικής με στόχο την ανάπτυξη των πολιτικών, των οικονομικών και πολιτιστικών σχέσεων μεταξύ των κρατών της περιοχής, καθώς και την συμβολή της στον θεσμικό εκσυγχρονισμό και στην εμπέδωση της κοινωνίας των πολιτών. Η εξομάλυνση των σχέσεων με τους γείτονές της, Αλβανία και Σκόπια, διανοίγει νέες προοπτικές για την προώθηση των σχέσεων της χώρας. Η Ελλάδα έχει κάθε λόγο να προωθεί την ένταξη των χωρών αυτών στην Ευρωπαϊκή Ένωση και προς την κατεύθυνση αυτή παρέχει κάθε αναγκαία στήριξη.

γ.) Στο χώρο της Μεσογείου η Ελλάδα έχει τη δυνατότητα να παίξει ένα ρόλο δημιουργικό στη νέα κατάσταση που διαμορφώνεται στην περιοχή. Στο πλαίσιο αυτό η συνεργασία της με την Κύπρο αποκτά ιδιαίτερη σημασία λόγω της στρατηγικής σημασίας που έχουν και οι δύο χώρες. Η πολύπλευρη οικονομική συνεργασία στην περιοχή αυτή θα συμβάλει αποφασιστικά στην ενίσχυση των διεθνών ερεισμάτων της Κύπρου και της Ελλάδας. Η νέα μεσογειακή πολιτική προσφέρει δυνατότητες που πρέπει να αξιοποιηθούν. Κύπρος και Ελλάδα μπορούν ν' αναδειχθούν σε πηγές δημιουργικότητας και πρωτοβουλιών. Να καταστούν πόλος αναφοράς για την ειρήνη, την ανάπτυξη και την ευημερία της γύρω περιοχής.

δ.) Η τουρκική επιθετικότητα όμως στη Κύπρο και στο Αιγαίο αποτελεί την σοβαρότερη απειλή για τον Ελληνισμό. Η Τουρκία, παρά τα έντονα κοινωνικά, οικονομικά και πολιτικά προβλήματα που αντιμετωπίζει,

διεκδικεί ηγεμονικό ρόλο στη περιοχή και αναπτύσσει μια σταθερή πολιτική αμφισβήτησης των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Ελλάδας και της Κύπρου. Βασική μας αρχή αποτελεί η προάσπιση της εθνικής μας ανεξαρτησίας και κυριαρχίας. Η απάντηση στην τουρκική επιθετικότητα είναι μια Ελλάδα ισχυρή οικονομικά, αμυντικά, διπλωματικά, πολιτικά. Μια Ελλάδα ενταγμένη ισότιμα στον ευρωπαϊκό χώρο και στο διεθνές σύστημα που θα αξιοποιεί τις συμμαχίες της, τα διεθνή της ερείσματα και τα διαπραγματευτικά της πλεονεκτήματα, χωρίς πατριδοκαπηλίες και απομονωτισμούς.

Εχουμε ήδη χαράξει συγκεκριμένη στρατηγική για την αντιμετώπιση της τουρκικής προκλητικότητας. Σε επίπεδο αποτροπής υπάρχει η ετοιμότητα των Ενόπλων Δυνάμεών μας και το Δόγμα του Ενιαίου Αμυντικού Χώρου, που καλύπτει τη Θράκη, το Αιγαίο και την Κύπρο. Σε διπλωματικό επίπεδο έχουμε αναλάβει μια διεθνή εκστρατεία ενημέρωσης και διαφώτισης της διεθνούς κοινότητας, των διεθνών οργανισμών και των άλλων χωρών, ώστε να καταγγελθεί και να καταδικαστεί η τουρκική επιθετικότητα. Η πολιτική μας αυτή που έχει ήδη αρχίσει να αποδίδει καρπούς, θα αναπτυχθεί και θα ενταθεί περαιτέρω.

Εχουμε ήδη προτείνει προς την τουρκική πλευρά μια βήμα προς βήμα προσέγγιση στις σχέσεις μας. Σε πρώτο στάδιο η Τουρκία να προσφύγει στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης εάν θεωρεί ότι έχει διεκδικήσεις στη βραχονησίδα Ιμια. Στη συνέχεια να συζητηθεί η σύνταξη συνυποσχετικού, προκειμένου να υποβληθεί στη Χάγη η οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας του Αιγαίου. Τέλος, στη τρίτη φάση μπορούν να συζητηθούν διάφορα διμερή ζητήματα που δεν άπτονται κυριαρχικών μας δικαιωμάτων, όπως θέματα τουριστικά, εμπορικά, κλπ. Εχουμε καταστήσει σαφές ότι η Ελλάδα θέλει καλές σχέσεις με την Τουρκία, δεν

διαπραγματεύεται όμως την εδαφική της ακεραιότητα και τα κυριαρχικά της δικαιώματα.

ε.) Οι ελληνοτουρκικές σχέσεις όμως δεν μπορεί να εξομαλυνθούν αν δεν επιλυθεί δίκαια, μόνιμα και βιώσιμα, σύμφωνα με τις αποφάσεις των Ηνωμένων Εθνών το Κυπριακό. Το Κυπριακό είναι για την Ελλάδα πρώτιστο εθνικό θέμα. Η επιβίωση του Ελληνισμού της Κύπρου αποτελεί θέμα ύψιστης προτεραιότητας. Επιθυμία μας είναι η λύση στο πρόβλημα να αναζητηθεί με ειρηνικά και διπλωματικά μέσα, πάνω στη βάση των ψηφισμάτων και των αποφάσεων του ΟΗΕ.

Τούτο δεν σημαίνει όμως ότι δεν πρέπει να είμαστε αμυντικά προετοιμασμένοι να αντιμετωπίσουμε οποιαδήποτε επιβουλή. Το πρόβλημα της Κύπρου είναι διεθνές θέμα κατοχής και εισβολής τουρκικών στρατευμάτων. Η τουρκική κατοχή αποτελεί τον παράγοντα ανωμαλίας και αποσταθεροποίησης. Δεν μπορεί να υπάρξει δίκαιη και βιώσιμη λύση στο Κυπριακό, αν δεν αποχωρήσουν τα τουρκικά στρατεύματα κατοχής. Παρά το μεγάλο χρονικό διάστημα που έχει μεσολαβήσει από το 1974 και παρά τις προσπάθειες που έχουν καταβληθεί, το Κυπριακό εξακολουθεί και παραμένει ένα ανοιχτό θέμα. Η διεθνής κοινότητα και οι μεγάλες δυνάμεις δεν έχουν επιδείξει την απαιτούμενη δύναμη ούτε την απαραίτητη βούληση για να πιέσουν την Τουρκία να συμμορφωθεί με τις επιταγές του διεθνούς δικαίου και των αποφάσεων των διεθνών οργανισμών. Κάτω από τα δεδομένα αυτά ο αγώνας της Κύπρου προσλαμβάνει άλλες διαστάσεις. Προβάλλει επιτακτικά η ανάγκη εντατικοποίησης των προσπαθειών και καλύτερης αξιοποίησης των διεθνών δεδομένων, σήμερα, σε μια νέα εποχή, όπου πολλά από τα εκκρεμή προβλήματα του παρελθόντος βρίσκουν τη λύση τους.

Υπάρχουν στην προσπάθεια μας αυτή κάποια θετικά στοιχεία:

α.) Παρά τις αντιξοότητες, ο κυπριακός Ελληνισμός έχει τα τελευταία 22 χρόνια επιτελέσει θαύματα. Κατόρθωσε να παραμείνει όρθιος στις επάλξεις, συνεχίζοντας τον αγώνα του για δικαίωση και ελευθερία. Παρά την τραγωδία της εισβολής η Κυπριακή οικονομία αναπτύχθηκε σε τέτοιο επίπεδο ώστε η Κύπρος σήμερα να αποτελεί σημαντικό οικονομικό κέντρο στην Ανατολική Μεσόγειο, και να τηρεί όλες τις προϋποθέσεις για να ενταχθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

β.) Ο Ελληνισμός με τη διπλωματική του δραστηριότητα κατάφερε να απομονώσει την τουρκική παρανομία στο διεθνές επίπεδο, ώστε να μην αναγνωριστεί το ψευδοκράτος των Τουρκοκυπρίων.

γ.) Ταυτόχρονα οι τελευταίες εξελίξεις γύρω από την προοπτική ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση διανοίγουν νέες δυνατότητες. Η ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ θα συμβάλει στην επιβίωση του κυπριακού Ελληνισμού, θα ενισχύσει την ανεξαρτησία και υπόσταση της Κυπριακής Δημοκρατίας και θα συμβάλει στην εξεύρεση μιας δίκαιης, βιώσιμης λύσης στο πρόβλημα, σε όφελος ολόκληρου του πληθυσμού της.

Η δέσμευση της ένταξης της Κύπρου στην ΕΕ και η έναρξη διαπραγματεύσεων έξι μήνες μετά το τέλος της Διακυβερνητικής αποτελεί μια σημαντική και θετική εξέλιξη για το Κυπριακό. Η προσχώρηση της Κύπρου στην ΕΕ αποτελεί κορυφαία πολιτική μας επιλογή, για την οποία θα εργαστούμε με όλες μας τις δυνάμεις προκειμένου να την υλοποιήσουμε.

Με βάση τα θετικά αυτά στοιχεία θα συνεχίσουμε τον αγώνα σε όλα τα επίπεδα και θα αποδυθούμε σε μια διεθνή εκστρατεία για την προβολή του Κυπριακού, την αξιοποίηση των διεθνών συσχετισμών μέχρι την τελική δικαίωση.

Το αρραγές μέτωπο Ελλάδας-Κύπρου αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την ευόδωση του στόχου μας. Η επίσκεψή μου στην Κύπρο είχε ως σκοπό να επιβεβαιώσει και να ενισχύσει τη στενή συνεργασία της ελληνικής κυβέρνησης με τον πολιτικό κόσμο της Κύπρου.

Ο αγώνας των Ελληνοκυπρίων είναι αγώνας του Έθνους. Η ενίσχυση του Ελληνισμού και τις εθνικής και πολιτιστικής ταυτότητας των Ελληνοκυπρίων είναι απαραίτητο στοιχείο για την ενδυνάμωση της διαπραγματευτικής τους θέσης και για την προώθηση των νόμιμων διεκδικήσεών τους. Πέραν λοιπόν της προσπάθειας στον πολιτικό, διπλωματικό και αμυντικό τομέα, σημαντικό ρόλο στη θεμελιακή θωράκιση του Ελληνισμού της Κύπρου παίζει η γλώσσα, ο πολιτισμός και η διανόηση. Ο ρόλος των διανοούμενων λοιπόν, της ακαδημαϊκής κοινότητας, του Πανεπιστημίου προσλαμβάνει νέες διαστάσεις. Το Πανεπιστήμιο πρέπει να αναδειχθεί σε βασικό τροφοδότη της προσπάθειας για την επικράτηση παγκόσμιων αρχών και αξιών, όπως η δημοκρατία, ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του διεθνούς δικαίου. Η ελεύθερη σκέψη, η έρευνα, η ελευθερία του πνεύματος, ο διάλογος διανοίγουν επίσης κανάλια επαφής και επικοινωνίας με τις καλόπιστες δυνάμεις της άλλης πλευράς, με τις οποίες στόχος μας είναι να συμβιώσουμε και να συνεργαστούμε. Έτσι ο χώρος της επιστήμης, ο χώρος του Πανεπιστημίου έχει να διαδραματίσει ένα σύνθετο ρόλο στην Κυπριακή πραγματικότητα.

Με τη σύντομη αυτή σκιαγράφιση της διεθνούς θέσεις και ρόλου της Ελλάδας επιθυμώ να ευχαριστήσω το Πανεπιστήμιο της Κύπρου ξανά για την ιδιαίτερη τιμή που μου έκανε να μου απονεμίσει τον τίτλο του επίτιμου διδάκτορα. Πρόκειται για μια τιμή που δεν αφορά μόνον το πρόσωπο μου, αλλά αντανακλάται σ' ολόκληρο τον Ελληνικό λαό.